

Återrapportering av regeringsuppdrag 2012 avseende förslag på vilken nivå utbildning i svenska för invandrare och nu pågående utbildningar som leder till en kvalifikation enligt äldre bestämmelser, kan inplaceras i referensramen.

Sammanfattning

Myndigheten för yrkeshögskolan föreslår att studieväg 1 inom utbildning i svenska för invandrare placeras på nivå 2 i NQF och att studievägarna 2 och 3 inom utbildning i svenska för invandrare placeras på nivå 3 i NQF.

Vidare föreslår myndigheten att gymnasieskolan Gy 2000 placeras på nivå 4 i NQF

Myndigheten föreslår att inplaceringen Kvalificerad yrkesutbildning i NQF görs efter en prövning av den myndighet som regeringen utser. Ansökan om inplacering av Kvalificerad yrkesutbildning kan göras av utbildningsanordnare eller innehavare av examensbevis från en Kvalificerad yrkesutbildning

En ny inplacering i NQF för gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna bör övervägas när de nya ämnesplanerna är fastställda av Skolverket och när regeringen har beslutat om ny läroplan för gymnasiesärskolan samt fattat beslut om läroplan för vuxenutbildningen.

Yrkeshögskoleutbildning med möjlighet till utökad stöd bör placeras in i NQF enligt samma premisser som övriga yrkeshögskoleutbildningar.

Uppdraget

Myndigheten för yrkeshögskolan fick av regeringen den 28 juni 2012 uppdrag att inplacera SFI och andra kvalifikationer i det förslag för ett svenskt kvalifikationsramverk som myndigheten redovisade till regeringen 2010.

”Myndigheten ska, efter samråd med Statens skolverk, föreslå på vilken nivå utbildning i svenska för invandrare och nu pågående utbildningar som leder till en kvalifikation enligt äldre bestämmelser, exempelvis kvalificerade yrkesutbildningar och utbildningar inom gymnasieskolan som påbörjats före den 1 juli 2011, kan inplaceras i referensramen. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 16 november 2012.”

Regeringsuppdragets genomförande

Myndigheten för yrkeshögskolan har samverkat med Statens skolverk för att ta fram ett förslag på inplacering av utbildning i svenska för invandrare och gymnasieskolan (Gy 2000).

Myndigheten har också samverkat med Statens skolverk för att utreda om en ny bedömning för inplacering av gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna i det föreslagna ramverket bör övervägas när ämnesplanerna för gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna är fastställda.

En analys har gjorts inom myndigheten för att se hur kvalificerad yrkesutbildning och yrkeshögskoleutbildningar för personer med funktionsnedsättning ska relateras till NQF.

Remissomgång

Myndigheten för yrkeshögskolan skickade ut ett förslag på remiss angående inplacering i NQF av utbildning i svenska för invandrare, utbildningar inom gymnasieskolan som påbörjats före den 1 juli 2011, kvalificerad yrkesutbildning, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna samt yrkeshögskoleutbildningar för personer med funktionsnedsättning. Samtliga högskolor och universitet, arbetslivets organisationer, berörda myndigheter, folkbildningsorganisationer och studerandeorganisationer har beretts möjlighet att yttra sig över förslaget. 31 remissinstanser har svarat på remissen. 16 har avböjt att yttra sig. 15 av remissinstanserna tillstyrker myndighetens förslag, några med kommentarer.

Förslag på inplacering av utbildning i svenska för invandrare i det svenska ramverket för kvalifikationer

Målet för Utbildningen i svenska för invandrare är långsiktigt och sätter ingen begränsning för elevens kunskapsutveckling.

Utbildningen består av tre olika studievägar, 1, 2 och 3 som riktar sig till personer med olika bakgrund och förutsättningar. De olika studievägarnas kurser har kunskapskrav som preciserar vad som krävs för att uppnå godkänt betyg. Studieväg 1 utgörs av kurserna A och B, studieväg 2 utgörs av kurserna B och C och studieväg 3 av kurserna C och D. Intentionen enligt kursplanen är att alla elever ska ges möjlighet att studera till och med kurs D.

Myndigheten föreslår att varje studieväg behandlas separat i NQF.

Myndigheten för yrkeshögskolan föreslår att studieväg 1 inom utbildning i svenska för invandrare placeras på nivå 2 i NQF

Motivering

Utifrån principen Best Fit bedöms studieväg 1 ligga på nivå 2 i NQF. Inom studievägen ska eleven kunna använda sitt språk i vanliga situationer i vardagslivet. Språkhandlingarna som beskrivs är dock relativt komplexa. Det är framförallt färdigheter och kompetenser som uttrycks i studieväg 1 som talar för nivå 2. På nivå 2 i NQF ska man ha färdigheter som att kunna ”tillämpa angivna regler, metoder och verktyg för att utföra tilldelade uppgifter”, ”följa instruktioner och beskrivningar inom ett arbets- eller studieområde” och ”söka och bearbeta fakta inom flera arbets- och studieområden”. Detta uttrycks i kunskapskraven för kurs B som ”väljer och använder... några strategier för skrivande/för att göra sig förstådd”, ”visar sin förståelse för personliga meddelanden, konkret information och korta, tydliga och enkla instruktioner genom att ... agera utifrån detta”, ”visar sin förståelse för korta återberättande händelser, samtal, information och anpassade nyheter om välbekanta ämnen genom att göra enkla sammanfattningar...”.

Kompetens på nivå 2 i NQF är definierat som att bl.a. kunna ”utföra arbete eller studier med viss självständighet och ta ansvar för enklare uppgifter” samt ”samarbeta under ledning och medverka till gemensamma resultat”. Exempel på detta finns i kurs B muntlig interaktion som ”deltar i enkla samtal om välbekanta ämnen genom att framföra och reagera på påståenden, åsikter och önskemål samt ställa och besvara frågor på ett sätt som upprätthåller samtalet...”. Vid en jämförelse med studievägens första kurs, kurs A, syns en ökad grad av självständighet och ansvar i studievägens slutkurs. I kurs A står det t.ex. att ”eleven deltar i mycket enkla, vardagliga samtal genom att ... ställa och besvara enkla frågor utifrån konkreta behov”.

Myndigheten för yrkeshögskolan föreslår att studievägarna 2 och 3 inom utbildning i svenska för invandrare placeras på nivå 3 i NQF

Motivering

Studieväg 2 bör inplaceras på nivå 3 i NQF, även detta utifrån Best Fit principen. Vid studievägens slut ska eleven kunna använda sitt språk i vanliga situationer i vardags-, samhälls- och arbetsliv vilket innebär att eleven behöver behärska språkanvändning i flera olika sammanhang genom att välja, bearbeta och värdera alternativ. Detta kräver i sin tur mer komplexa språkhandlingar och en högre grad av självständighet jämfört med studievägens inledande kurs, kurs B, där endast vardagslivskontexten nämns.

På nivå 3 i NQF uttrycks som färdigheter att kunna ”välja och använda information med hjälp av anvisade metoder, verktyg och material”; ”utföra uppgifter på egen hand” samt ”på egen hand söka och bearbeta information”. I kursplanen under kurs C står ”hämtar specifik information i enkla faktaorienterade texter, tabeller och diagram och för ... resonemang om informationen”.

Kompetensen för NQF:s nivå 3 innefattar att kunna ”ta ansvar för sitt lärande och för att tilldelade uppgifter slutförs” samt ”värdera egna och gemensamma resultat”, vilket i kurs C återfinns som ”väljer och använder ... olika strategier för att förbättra kommunikationen/strategier som underlättar interaktionen” och ”deltar i enkla samtal och diskussioner om bekanta ämnen genom att framföra och efterfråga åsikter, tankar och information på ett sätt som ... för samtalen och diskussionerna framåt”.

Även studieväg 3 bör inplaceras på nivå 3 i NQF utifrån Best Fit. Vid studievägens slut ska eleven kunna använda sitt språk i både informella och mer formella situationer i vardags-, samhälls- och arbetsliv. Detta innebär att eleven kan använda sitt språk i flera kontexter och göra de val som krävs av situationen samt att språkhandlingarna blir relativt komplexa. Detta kräver en förmåga att värdera alternativ, agera självständigt och ta ansvar vilket motsvarar kompetensen på nivå 3 i NQF.

Färdigheter på nivå 3 uttrycks med att kunna ”välja och använda information med hjälp av anvisade metoder, verktyg och material”; ”utföra uppgifter på egen hand” samt ”på egen hand söka och bearbeta information”. I kursplanen under kurs D återfinns ”väljer och använder ... olika lässtrategier utifrån syftet med läsningen”, ”väljer och använder ... olika strategier för skrivande”, ”hämtar specifik information i faktaorienterade texter och för... resonemang om informationen”. En färdighet som nämns på nivå 3 är att kunna ”kommunicera erfarenheter och kunskaper på det egna språket” vilket i kurs D uttrycks med att eleven ”berättar och beskriver ... aktuella händelser, erfarenheter, intryck och åsikter samt ger råd och instruktioner”.

Kompetens på nivå 3 innebär förmåga att ”ta ansvar för sitt lärande och för att tilldelade uppgifter slutförs” samt ”värdera egna och gemensamma resultat”, vilket i kurs D återfinns som ”för och sammanställer ... anteckningar för eget skrivande ” och ”väljer och använder olika strategier för att förbättra kommunikationen/strategier som löser problem i interaktionen”.

Synpunkter från remissinstanser

Det flesta remissinstanserna som yttrat sig, tillstyrker myndighetens förslag. Tre anser dock att exempelvis studieväg 1 borde inplaceras på NQF nivå 1 istället för det föreslagna NQF nivå 2, andra anser att studieväg 2 bör inplaceras på NQF nivå 2 istället för det föreslagna NQF nivå 3.

Myndigheten ansluter sig till Skolverkets bedömning att de föreslagna inplaceringarna är de mest lämpade.

Förslag på inplacering av utbildningar inom gymnasieskolan som påbörjats före den 1 juli 2011, Gy 2000, i det svenska ramverket för kvalifikationer

Myndigheten för yrkeshögskolan föreslår att gymnasieskolan Gy 2000 placeras på nivå 4 i NQF.

Motivering

Reformeringen av Gy2000 till Gy2011 har utförts av Skolverket enligt uppdrag från regeringen. Den proposition som föregick uppdraget hade titeln ”Högre krav och kvalitet i gymnasieskolan”, vilket kan leda tanken till att reformen inneburit en förändring av nivåinplacering i NQF. Myndigheten har i samverkan med Skolverket gått igenom styrdokumentet för Gy2000 för att se om formuleringarna i programmålen är i överensstämmelse med deskriptorerna för NQF:s nivå 4. Myndigheten finner att överensstämmelsen är god och anser att Gy2000 bör placeras på nivå 4 i NQF.

I bilaga 1 ges exempel på formuleringar i programmålen för gymnasieskola 2000 som stöder myndighetens förslag att inplacera utbildningen på NQF:s nivå 4.

Synpunkter från remissinstanser

De flesta instanser som yttrat sig ställer sig bakom myndighetens förslag.

Förslag på inplacering av Kvalificerad yrkesutbildning i det svenska ramverket för kvalifikationer

Myndigheten för yrkeshögskolan föreslår att inplaceringen av Kvalificerad yrkesutbildning i NQF görs efter en prövning av den myndighet som regeringen utser. Ansökan om inplacering av Kvalificerad yrkesutbildning kan göras av utbildningsanordnare eller innehavare av examensbevis från en Kvalificerad yrkesutbildning

Motivering

Grundkonceptet och den rättsliga regleringen för de Kvalificerade yrkesutbildningar som är på väg att fasas ut, är i princip desamma som det som gäller för huvuddelen av yrkeshögskoleutbildningarna. De ska:

- vara eftergymnasiala
- bygga på sådan kunskap som genereras vid produktionen av varor och tjänster
- tillgodose behov av kvalificerad arbetskraft i arbetslivet
- genomföras i samarbete med de delar av arbetslivet som berörs av utbildningen

Till skillnad från yrkeshögskoleutbildningar har den kvalificerade yrkesutbildningen (KY) bara en examensnivå. Utbildningstiden för en KY-utbildning var satt till minst ett år (heltidsstudier) och maximalt tre år. Som särskild behörighet för att antas till en KY-utbildning var det tillåtet att ange annan utbildning än en gymnasieutbildning, t.ex. en annan KY-utbildning eller högskoleutbildning (eller motsvarande kunskaper). Denna reglering gör att kraven på särskild behörighet kunde vara betydligt högre än vad som är tillåtet inom yrkeshögskolan. Många utbildningar inom KY var så kallade "KY på KY" där en mer grundläggande KY-utbildning krävdes för att kunna antas.

Sammantaget är det inte möjligt att placera samtliga KY-utbildningar på en och samma NQF-nivå. Hänsyn måste tas till både utbildningens längd och eventuella krav på särskild behörighet.

Då utbildningsanordnare av KY-utbildning precis som utbildningsanordnare av yrkeshögskoleutbildning, genom beslut från tidigare Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning och nuvarande Myndigheten för yrkeshögskolan, har en begränsad livslängd kan äldre KY-utbildningar idag sakna en ansvarig utbildningsanordnare. Eftersom KY-utbildning fortfarande existerar och är ett begrepp inom arbetslivet, anser Myndigheten för yrkeshögskolan att det bör vara möjligt att inplacera KY-utbildningar i NQF.

För de utbildningsanordnare som idag bedriver Yh-utbildningar och tidigare bedrivit KY-utbildningar ska det vara möjligt att ansöka om att få tidigare och pågående KY-utbildningar inplacerade i NQF. Den myndighet som regeringen utser gör en bedömning utifrån KY-utbildningens utbildningsplan och mål av inplacering i NQF.

I de fall där det inte längre finns en utbildningsanordnare för tidigare KY-utbildningar, ska det vara möjligt för personer med ett examensbevis från en KY-

utbildning att ansöka, till den myndighet som regeringen utser, om en inplacering av KY-utbildningen i NQF.

Med tiden och efter ett visst antal ansökningar från utbildningsanordnare och personer med examensbevis från KY-utbildningar kommer dessa, trots att det bara finns en examensnivå men med olika kvalifikationsnivåer, att få en korrekt inplacering i NQF.

Synpunkter från remissinstanser

De flest remissinstanser som yttrat sig stödjer myndighetens förslag.

Förslag på inplacering utbildning i gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna i det svenska ramverket för kvalifikationer

Myndigheten för yrkeshögskolan föreslår att en ny inplacering i NQF för gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna bör övervägas när de nya ämnesplanerna är fastställda av Skolverket och när regeringen har beslutat om ny läroplan för gymnasiesärskolan samt fattat beslut om läroplan för vuxenutbildningen.

Motivering

Gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna är utformade utifrån en mycket heterogen målgrupp, där graden av utvecklingsstörning till stor del avgör elevens möjligheter att utveckla kunskaper och förmågor. Kunskapskravens skala spänner därför över ett mycket stort spektra. Utbildningen når därför en betydligt högre kvalifikationsnivå än den föreslagna nivån 1 för elever med smärre funktionsnedsättning, ett förslag som myndigheten redovisade för regeringen hösten 2010.

Skolverket arbetar just nu med att ta fram nya ämnesplaner för gymnasiesärskolan och för särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå. Dessa ska börja tillämpas vid utbildning som påbörjas efter 1 juli 2013.

Myndigheten för yrkeshögskolan redovisade till regeringen våren 2011 ett förslag till inplacering av det offentliga utbildningssystemets examina i ett svenskt kvalifikationsramverk, NQF. Där inplacerades alla utbildningar inom särskolan och sårvux (Grundsårskola, Gymnasial sårskola, Grundläggande sårvux och Gymnasial sårvux) på NQF nivå 1. Myndigheten anser att när de nya ämnesplanerna är fastställda, bör en översyn för gymnasiesårskolan och särskild utbildning för vuxna göras för en eventuell ny inplacering i NQF.

Synpunkter från remissinstanser

De flesta instanser som yttrat sig ställer sig bakom myndighetens förslag.

Förslag på inplacering av Yrkeshögskoleutbildning med möjlighet till utökat stöd i det svenska ramverket för kvalifikationer

Myndigheten för yrkeshögskolan föreslår att Yrkeshögskoleutbildning med möjlighet till utökat stöd placeras in i NQF enligt samma premisser som övriga yrkeshögskoleutbildningar.

Motivering

Myndigheten fick i regleringsbrevet för 2012 i uppdrag att förbereda och genomföra ett pilotprojekt i syfte att förbättra tillgängligheten till yrkeshögskoleutbildningar för personer med funktionsnedsättning. Fem utbildningar ingår i projektet och med två utbildningsomgångar var, varav den första omgången startar hösten 2012. Pilotprojektet bygger på de förslag som myndigheten redovisade i rapporten "Förslag på hur yrkeshögskoleutbildningar kan göras tillgängliga för personer med funktionsnedsättning" (dnr: 2011/783).

Även yrkeshögskoleutbildning med möjlighet till utökat stöd ska väsentligen bygga på de kunskaper som erhålles på de nationella eller specialutformade programmen på gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Utbildningarna erbjuder olika former av utökat stöd till personer med funktionsnedsättning, till exempel undervisning i mindre grupper, möjlighet till lägre studietakt, individuell examinationsform. Utbildningsanordnarna ska även garantera att de lokaler där undervisningen bedrivs är fysiskt tillgängliga. Detsamma gäller de lokaler där eventuell LIA (lärande i arbete) bedrivs.

Myndigheten gör bedömningen att dessa utbildningar är jämförbara med övriga yrkeshögskoleutbildningar och ska inplaceras i NQF enligt samma premisser som övriga yrkeshögskoleutbildningar.

Synpunkter från remissinstanser

De flesta instanser som yttrat sig ställer sig bakom myndighetens förslag.